

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

ЩОДО ФУНКЦІОНУВАННЯ У РІЗНИХ ДЕРЖАВАХ
МІНІСТЕРСТВ У СПРАВАХ ВЕТЕРАНІВ,
ДО ВІДАННЯ ЯКИХ НАЛЕЖАТЬ ПИТАННЯ
СТАТУСУ, ПЕНСІЙНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО
ЗАБЕЗБЕЧЕННЯ ВЕТЕРАНІВ, ВЕТЕРАНІВ-ІНВАЛІДІВ
ТА ЧЛЕНІВ ЇХНІЇ СІМЕЙ

**ДЕРЖАВИ,
У СТРУКТУРІ ЦЕНТРАЛЬНИХ ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ
ЯКИХ Є ОКРЕМИЙ ОРГАН У СПРАВАХ ВЕТЕРАНІВ**

№ за/п	Назва держави	Назва органу
1.	Сполучені Штати Америки	Міністерство у справах ветеранів США
2.	Республіка Хорватія	Міністерство у справах ветеранів Республіки Хорватії
3.	Канада	Міністерство у справах ветеранів Канади
4.	Австралія	Міністерство у справах ветеранів Австралії
5.	Республіка Корея	Міністерство у справах патріотів та ветеранів Республіки Корея

Сполучені Штати Америки

МІНІСТЕРСТВО У СПРАВАХ ВЕТЕРАНІВ США

Міністерство у справах ветеранів США (*United States Department of Veterans Affairs*, сайт va.gov) – державний орган виконавчої влади США, який спільно з Міністерством оборони та Міністерством охорони здоров'я та соціального забезпечення США здійснює діяльність у сфері соціального забезпечення та захисту ветеранів військової служби, членів їх родин та осіб, що перебувають на їхньому утриманні (у тому числі загиблих військовослужбовців).

Міністерство є правонаступником *Адміністрації з питань ветеранів США*, яка була утворена 21 липня 1930 року як окремий державний орган на виконання Виконавчого наказу Президента США №5398 (*President by Executive Order 5398*).

З 30 липня 2014 року міністерство очолює Роб Макдональд.

Це друге за величиною федеральне міністерство після міністерства оборони США з чисельністю персоналу 312 тис. 841 державних службовців та працівників (станом на 2013 рік).

До компетенції Міністерства належить:

- оформлення іпотечних кредитів;
- страхування життя;
- призначення пенсій;
- надання допомоги і пільг (включаючи випадки виплати при втраті працездатності, втрати годувальника, медичні пільги і виплати на поховання) для ветеранів збройних сил США і членів їх сімей.

На даний час МДВ реалізує понад 100 федеральних і відомчих програм за наступними напрямками:

- соціальна реабілітація інвалідів;
- забезпечення житлом та скорочення числа бездомних ветеранів;
- сприяння у працевлаштуванні колишніх військовослужбовців;
- увічнення пам'яті ветеранів;
- різнопланова підтримка ветеранів та членів їхніх сімей з метою їх адаптації в суспільстві після завершення військової служби.

Міністерство на регулярній основі звітує перед профільними комітетами Конгресу США (у справах збройних сил та у справах ветеранів Сенату і Палати представників) за свою діяльність, включаючи витрачання виділених з федерального бюджету коштів.

У 2015 фінансовому році бюджет Міністерства становив 164 млрд доларів, у 2016 р. асигнування на його діяльність затверджені Конгресом в обсязі 167,5 млрд, на 2017 р. було заплановано 182,3 млрд доларів.

До відання Міністерства належать:

- 153 госпітальні установи,
- 895 поліклінік і амбулаторій,
- 125 цвинтарів,
- а також інші федеральні земельні ділянки та об'єкти нерухомості.

Склад міністерства

Міністерство має 3 основні підрозділи (адміністрації), кожен з яких очолює заступник міністра:

- адміністрація з питань медичного забезпечення (*Veterans Health Administration*);
- адміністрація з питань пільг та привілеїв (*Veterans Benefits Administration*);
- національна адміністрація у похоронних справах та з питань утримання місць поховання ветеранів військової служби (*National Cemetery Administration*).

Структура Міністерства

У структурі Міністерства діють апарати заступників та помічників міністра з питань:

- фінансів і планування;
- інформаційних ресурсів та менеджменту;
- кадрової політики та адміністративних питань;
- зв'язків з ветеранами;
- координації соціальних програм, закупівель та споруджень;

- зв'язків з Конгресом та громадськістю,
а також низка інших адміністративних підрозділів (офісів), які сприяють вирішенню питань забезпечення ветеранів військової служби, у тому числі:

- генеральна інспекція;
- бюджетно-фінансова служба;
- матеріально-технічний та логістичний;
- у зв'язках з бізнесовими структурами;
- з юридичних питань;
- розгляду скарг та заяв;
- безпеки та захисту тощо.

До складу Центрального апарату Міністерства входить близько 1,5% від загальної кількості співробітників відомства, водночас інші співробітники Міністерства працюють у регіональних органах, які існують у кожному штаті країни.

Центральний апарат Міністерства розташований у Вашингтоні.

За офіційними даними, послугами Міністерства користується або мають право користуватися близько 25 млн ветеранів військової служби, середній вік яких становить 60 років, а також більш ніж 30 млн членів їхніх родин та утриманців.

Функції Міністерства

Основна функція Міністерства у справах ветеранів – це підтримка ветеранів шляхом надання певних пільг і соціальних програм.

Одним із пріоритетів діяльності є запобігання бездомності ветеранів. Міністерство з цих питань взаємодіє з Міжвідомчою радою США з питань безпритульності.

У рамках своїх повноважень Міністерство веде базу даних громадян США, які проходили військову службу у збройних силах держави у воєнний час або, які брали участь у збройних конфліктах, включаючи ветеранів, що проживають поза межами США.

Ветерани збройних сил, які проходили дійсну військову службу тільки в мирний час, мають також право на отримання окремих пільг та привілеїв, які надаються учасникам воєн, та збройних конфліктів.

Відповідно до чинного законодавства США ветеранам військової служби надаються наступні пільги:

- виплата допомоги за інвалідністю;
- реалізація програми професійної реабілітації;
- надання допомоги в одержанні освіти;
- психотерапевтична допомога ветеранам війни у В'єтнамі;
- надання допомоги при працевлаштуванні;
- виплата допомоги з безробіття;
- здійснення на пільгових умовах медичного обслуговування;
- страхування життя;
- надання позичок на будівництво житла;
- організація поховань;
- інші послуги.

Види матеріального забезпечення затверджуються Конгресом США. У федеральному бюджеті 2013 року на фінансування діяльності Міністерства та належних відомству програм було виділено приблизно 78.4 млрд дол. США, з яких до 95% коштів були спрямовані на прямі виплати ветеранам військової служби та забезпечення їхніх пільг та привілеїв. Крім цього, відповідно до затвердженого Конгресом США на початку 2009 року Плану Адміністрації Президента США Б. Обама «Щодо стимулювання американської економіки і виведення її з рецесії», на фінансування програм у рамках діяльності Міністерства (утримання та оновлення медичних закладів, національних цвинтарів тощо) було виділено приблизно 1,5 млрд дол. США. У 2010 році на програми соціального забезпечення та захисту ветеранів військової служби було витрачено 112 млрд дол. США (на 15% більш ніж у 2009 році).

Досвід США із соціального забезпечення учасників бойових дій

Відповідно до законодавства США (окрім Конституції США, як основного закону) загальні положення про соціально-правовий статус військовослужбовців ЗС США викладені у частині 2 “Особовий склад” (Personnel) підзаголовку А “Загальне військово право” (General Military Law) заголовку 10 “Збройні сили” (Armed Forces) Кодексу законів США.

Законодавство США закріплює роль і місце збройних сил у суспільстві та соціально-правове становище окремих категорій військовослужбовців, включаючи право на медичне забезпечення та охорону здоров'я (медичне забезпечення для військовослужбовців та членів їх сімей (частково) безкоштовне), право на відшкодування шкоди, заподіяної військовослужбовцю або його власності при виконанні ним службових обов'язків, право на пенсійне забезпечення (після проходження 20 років служби в регулярних збройних силах, або у разі звільнення по інвалідності).

Варто відзначити, що окремого закону, який визначає соціально-правовий захист військовослужбовців на зразок Закону України «Про

соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» в США немає. Військові закони, прийняті Конгресом, містять лише загальні положення з питань військового будівництва, які потім деталізуються актами Президента і органів військового управління. Президент видає настанови, положення, виконавчі накази, директиви, які мають таку ж обов'язкову силу, як акти Конгресу. Крім цього, найбільш детально соціально-правовий статус військовослужбовців ЗС США регулюється статутами, настановами, положеннями та іншими нормативно-правовими актами. В цілому, весь комплекс вищевказаних актів, поряд із загальними засадами і принципами, визначає соціально-правове становище особового складу збройних сил США.

Відповідно до законодавства США американські громадяни, які прослужили на дійсній військовій службі не менше терміну, встановленого для курсу підготовки новобранця (180 і більше днів) і звільнені не з причини негідної поведінки, підпадають під категорію “ветеран” і отримують право на користування певними пільгами. Для звільнених по інвалідності мінімальні терміни служби не встановлюються.

Потрібно відзначити, що в силу великої кількості правових норм, які регламентують соціально-правовий захист ветеранів ЗС США, на Міністерство зі справ ветеранів США покладено завдання щодо інформування ветеранів ЗС США (проведення роз'яснювальної роботи) про їх права та привілеї.

З цією метою Міністерством зі справ ветеранів було розроблено веб-сайт (<http://www.militarybenefits.com/>), через який здійснюється інформування ветеранів ЗС США про їх права та привілеї, а також державні програми, які пропонуються для військовослужбовців з метою їх соціально-психологічної професійної адаптації у цивільному житті.

Система адаптації військовослужбовців до цивільного життя бере свій початок з часів Другої світової війни, з 1944 року. Тоді був прийнято Закон США про реорганізацію ЗС, у відповідності до якого військовослужбовцям при звільненні пропонується отримати освіту на рівні коледжу та отримувати допомогу протягом одного року після звільнення.

Основними видами пільг є компенсації ветеранам, пенсії, пільги для сімей загиблих, допомога в освіті та зайнятості, гарантії позички на житло та покриття страхування життя. Крім цього, в кожному виді ЗС США функціонує Офіс з питань освіти, через який реалізується право військовослужбовця на перепідготовку.

В той же час, у ЗС існує Перехідна програма допомоги військовослужбовцям, які звільняються зі збройних сил. Зазначена програма спрямована на надання допомоги в пошуку роботи і пов'язані з цим послуги. Військовослужбовці можуть скористатися зазначеною програмою протягом

10 років після звільнення зі служби. Програма існує для всіх категорій військовослужбовців незалежно від типу підписаного ними контракту.

Крім Міністерства у справах ветеранів до роботи в рамках програми залучаються Міністерство національної безпеки та Міністерство праці й інші урядові структури. Цими відомствами організуються семінари, які проводять фахівці Державної служби зайнятості, Служби підтримки військових сімей департаменту праці та штатні співробітники Центру ветеранів з питань зайнятості і працевлаштуванню. До програм семінарів включаються відомості про пільгові програми та способи подачі документів для участі в них, оцінка особистих якостей їх учасників, дослідження кар'єри, стратегія для ефективного пошуку роботи, інтерв'ю, розгляд пропозицій роботи, психологічна підтримка.

Важливу роль також відіграють професійно-технічні освітні консультації, метою яких є допомога військовослужбовцю вибрати напрямок перепідготовки. Така допомога може включати тестування здібностей, професійні дослідження, вибір правильного типу навчальної програми для подальшого навчання та вибір освітніх і навчальних засобів, якими може скористатися військовослужбовець. Існує кілька типів програм сприяння військовослужбовцям в залежності від причини його звільнення і тривалості служби. Крім цього, є спеціальні програми для військовослужбовців, які втратили працездатність.

У США існує велика кількість програм, спрямованих на соціально-психологічну адаптацію військовослужбовців, які брали участь у бойових діях та завершили службу у ЗС.

Згідно із дослідженням, проведеним американським аналітичним центром "Корпорація RAND", із початком війн в Іраку та Афганістані потреба в кількості фахівців з надання психологічної підтримки військовослужбовцям різко зросла. З цією метою Міністерство зі справ ветеранів починаючи з 2001 року майже вдвічі збільшило бюджет, кошти якого були спрямовані на подолання цієї проблеми. Крім цього Міноборони США та Міністерство зі справ ветеранів проводить роботу по створенню мережі реабілітаційних центрів, в яких надається допомога ветеранам ЗС Сполучених Штатів, які постраждали від посттравматичного синдрому та інших психічних захворювань, пов'язаних із перебуванням у зонах бойових дій.

РЕСПУБЛІКА ХОРВАТІЯ

Міністерство у справах ветеранів Республіки Хорватія

Має таку назву з 23 грудня 2011 року.

До компетенції Міністерства належать питання, пов'язані з правовим статусом та реалізацією державних гарантій щодо таких категорій громадян:

- інвалідів війни, що набули інвалідність під час війни за незалежність Хорватії та в мирний час;
- демобілізованих військовослужбовців та членів їхніх сімей;
- загиблих, полонених та зниклих безвісти під час війни за незалежність Хорватії військовослужбовців;
- учасників та інвалідів Другої світової війни та їхніх сімей;
- членів сімей осіб, які загинули при виконанні обов'язкової військової служби з 15 травня 1945 року до 17 серпня 1990 року.

Міністерство здійснює заходи, спрямовані на:

- роз'яснення значення війни за незалежність Хорватії;
- забезпечення вшанування ветеранів – учасників війни та її жертв;
- поліпшення якості життя, підвищення рівня освіти і конкурентоспроможності ветеранів війни і членів їхніх сімей;
- ознайомлення широкого загалу з усіма значущими подіями і місцями війни.

Міністерство також забезпечує пошук зниклих безвісти під час війни осіб, організацію ексгумації масових і окремих поховань на території Хорватії, збір і обробку даних за результатами ексгумації з метою ідентифікації останків жертв і їх поховання, збереження пам'яті про жертв Другої світової війни у післявоєнний період.

Структура Міністерства

Міністерство складається з 4-х управлінь:

1) Управління у справах ветеранів війни

Управління опікується ветеранами, що брали участь у війні за незалежність країни; займається питаннями, пов'язаними з правами ветеранів, їхнім станом здоров'я; організацією гарячих ліній для телефонних дзвінків ветеранів, стипендій для їхніх дітей;

2) Управління солідарності поколінь

Управління опікується громадянами старшими 65 років;

3) Управління у справах сім'ї

Управління складається з відділів – у справах сім'ї, у справах дітей і молоді, у справах людей з обмеженими можливостями;

4) Управління у справах полонених та зниклих безвісти

Спеціалізацією цього управління є пошук ув'язнених і зниклих безвісти на війні за Батьківщину, а також ексгумація та ідентифікація останків жертв війни.

КАНАДА
МІНІСТЕРСТВО У СПРАВАХ ВЕТЕРАНІВ КАНАДИ

Структура Міністерства:

- Департамент у справ ветеранів, який підпорядкований Міністру у справах ветеранів;
- Апеляційна рада, яка підпорядкована Парламенту через Міністра у справах ветеранів;
- Управління омбудсмена у справах ветеранів, який підпорядкований Парламенту через Міністра у справах ветеранів .

Функції Міністерства:

Реалізація державних програм, передбачених для ветеранів у сферах:

- призначення пенсій по інвалідності;
- надання консультацій у випадку відмови у призначенні пенсії;
- надання психологічної допомоги;
- надання фінансової підтримки;
- надання реабілітаційних послуг;
- запобігання бездомності;
- охорона здоров'я;
- інформування;
- поховання та ін.

5 квітня 2016 року за ініціативою Міністра у справах ветеранів було створено 6 міністерських консультативних груп для вирішення питань, які мають важливе значення для ветеранів та їхніх сімей.

Завдання кожної з груп полягає у вирішенні одного з таких питань:

- загальна політика;
- якість обслуговування;
- психіатричне здоров'я;
- сім'я;
- догляд і підтримка;
- поминання.

АВСТРАЛІЯ

МІНІСТЕРСТВО У СПРАВАХ ВЕТЕРАНІВ АВСТРАЛІЇ

Створене у 1976 році. Має статус федерального міністерства.

У віддані Міністерства знаходяться:

- Військовий меморіал Австралії;
- Комісія з військової реабілітації та компенсації;
- Управління Австралійських військових поховань (утримання військових кладовищ, діляниць, окремих могил, повоєнних місць святкування і меморіалів бойових подвигів; управління великими проектами за кордоном; надання науково-дослідних послуг з пам'ятної інформації; видача дозволу на використання відповідного знаку обслуговування);
- Комісія по репатріації;
- Адміністрація медичної репатріації;
- Огляд порядку надання послуг;
- Рада фахівців медичної експертизи;
- Рада догляду за ветеранами;
- Консультативна служба ветеранів В'єтнамської війни.

РЕСПУБЛІКА КОРЕЯ

МІНІСТЕРСТВО У СПРАВАХ ПАТРІОТІВ ТА ВЕТЕРАНІВ

Питання відання Міністерства:

- підтримка і охорона здоров'я ветеранів;
- виплата допомоги і визнання національних заслуг;
- Національне кладовище.

Було утворене у 1961 році як Національне агентство у справах ветеранів.

Стратегічні цілі	Методи виконання
Створення належної підтримки та компенсацій для патріотів та ветеранів	<ul style="list-style-type: none">• Створення належної системи оплати праці• Створення відповідної системи реєстрації• Створення справедливої і належної системи компенсацій• Створення іміджу організації, яка сприяє національній єдності
Забезпечення благополуччя патріотів та ветеранів	<ul style="list-style-type: none">• Забезпечення високої якості охорони здоров'я• Надання належних послуг соціального захисту• Фінансове забезпечення патріотів і ветеранів та підвищення їх потенціалу для самозабезпечення• Покращення управління для забезпечення більшої фінансової спроможності патріотів і ветеранів
Сприяння розвитку духу патріотизму для розвитку країни	<ul style="list-style-type: none">• Сприяння духу незалежності як поштовху для розвитку країни• Створення зрілого суспільства, яке поважає патріотів і ветеранів• Використання меморіальних об'єктів задля розвитку та виховання духу патріотизму
Активне інтегрування ветеранів у суспільство	<ul style="list-style-type: none">• Зміцнення державної інфраструктури для надання допомоги ветеранам• Проведення професійної підготовки, тренінгів для ветеранів, для покращення роботи або

Стратегічні цілі	Методи виконання
	бізнес-стартапів <ul style="list-style-type: none"> • Підвищення благополуччя ветеранів війни, військовослужбовців-жінок та звільнених ветеранів • Зміцнення міжнародного співробітництва у справах ветеранів

На кого поширюється діяльність Міністерства:

1. Тих, хто виборював незалежність Кореї як на території країни, так і поза її межами з 1895 року, та тих, хто виборював незалежність від японської окупації 1945 року;
2. Військовослужбовців та поліцейських, вбитих або поранених в боях до 31 грудня 1959 року;
3. Військовослужбовців та поліцейських, які загинули (в тому числі померли від захворювань, пов'язаних з службою) або отримали травму під час службових обов'язків або під час навчань, пов'язаних з виконанням службових обов'язків;
4. Тих, хто загинув або отримав поранення під час революції 19 квітня 1960 року «Демократичний рух студентів»;
5. Національних та місцевих державних службовців, які померли або отримали інвалідність під час виконання службових обов'язків;
6. Військових, які воювали у війні у В'єтнамі; тих, які служать на південному кордоні та тих, хто страждає від різних захворювань через вплив «Агента Оранж»;
7. Солдатів і офіцерів поліції, які брали участь у корейській війні та були звільнені в запас;
8. Мобілізованих для участі у війні у В'єтнамі міністром оборони або начальником національної поліції;
9. Військовослужбовців, що потрапили під скорочення після завершення військової служби під час війни у В'єтнамі, як це визначено в Законі про військову службу, або Законі про військовослужбовців;

10. Тих, хто брав участь у спеціальній місії або отримав відповідну підготовку для участі в місії та тих, хто були вбиті, поранені або вважаються зниклими безвісти у період проведення місій або операцій;

11. Подружжя, дітей та батьків, які вважаються членами сімей загиблих.

Пільги, що надаються

Фінансові пільги надаються для забезпечення засобів для існування особам за заслуги перед державою або сім'ям загиблих та їх утриманцям. Допомога складається з ветеранської пенсії та допомоги, а сума відповідає матеріальному рівню отримувача і його заслугам.

Медична допомога

MPVA забезпечує лікування ветеранів у відповідних лікарнях, оперативно надає інвалідам сучасні інвалідні крісла та протези з метою підвищення їх мобільності і якості життя.

Підтримка освіти

MPVA забезпечує освітню підтримку ветеранам за їхні заслуги перед Вітчизною, їхнім подружжям та дітям, які навчаються в первинних, вторинних і третинних школах. Допомога надається у формі навчання, посібників і стипендій.

Допомога у працевлаштуванні

Надається допомога у працевлаштуванні активістів руху за незалежність, ветеранів-інвалідів та їхніх сімей для забезпечення їхнього матеріального становища.

Кредитні Переваги

Пільгові кредити поширюються на Патріотів незалежного руху, інвалідів-військовослужбовців і співробітників поліції, ветеранів та сімей загиблих з метою забезпечення їх житлом.

Поховання та меморіальні переваги

Особи, які внесли великий вклад у боротьбу за незалежність держави та її розбудову хороняться на національних кладовищах.

Допомога ветеранам

Надаються кредити, сприяння в отриманні освіти та медична допомога ветеранам, які були демобілізовані після більш, ніж 5-річної служби без будь-яких травм або захворювань з метою їх адаптації.